

Právě ve svém jubilejním roce zasedá prof. Horáček na křesle rektora university Karlovy. Studentstvo a speciálně dorost právnický uvítal jej na tomto místě s radostí. Vzácné porozumění a zájem, který tolikrát o naše potřeby projevil, dávají nám naději, že letošní rektor bude nám laskavým zastáncem i upřímným přítelem.

Vyslovujeme jistě jen tužbu všech studujících-právníků, přejeme-li prof. Horáčkovi ještě mnohá a mnohá léta zdárné práce k prospěchu vědy i našeho mladého státu. Š.

Z P R Á V Y.

Podobizna prof. dra L. Heyrovského, kterou přikládáme k tomuto číslu má svou ojedinelou historii, již si dovolíme prozradit: Prof. Heyrovský jako člen kuratoria Moderní Galerie účastnil se jeho schůzí s prof. Maxem Švabinským, jemuž se vždy rázovitá postava prof. Heyrovského věrně zpodobující jeho povahu líbila. I požádal prof. Heyrovského, že by ho rád portretoval. Ale prof. Heyrovský při známé své skromnosti odepřel a tak prof. Švabinský zůstal se svým přáním oslyšen. Než znamenitý mistr stětcem nepřišel do rozpaků. Studoval po tajmu postavu prof. Heyrovského, skizzoval a při jisté příležitosti přinesl užaslému prof. Heyrovskému hotový portrét. Byl nadšen portretovaný, byli nadšeni ostatní diváci vesměs dokonalou podobiznou. Ale krásný obraz budí závist, jenže tu šlo o závist ideální. Kdysi přišla z Moderní Galerie deputace, požádat prof. Heyrovského o zapůjčení portrétu do výstavy a když mělo dojít k vrácení — se šibalským úsměvem bylo odepřeno, že prý tak krásné dílo musí zůstat i Galerii pro užitek všem. A tak prof. Heyrovský o svůj portrét přišel a teprve při vydání »Památ-níku Všeřdu« r. 1918 dostalo se mu aspoň fotografie jeho. Tehdy J. Magnificence prof. Max Švabinský s nevšední laskavostí svolil k reprodukci originálu. Doufáme, že naši čtenáři uvítají tento jeho skvostný portrét tak krásně zpodobující jubilanta v nenuceném postoji s malým poklesem v kolenou, s hlavou stranou schýlenou v bedlivém pozoru, s vlídným úsměvem na tváři. Kéž bychom měli podobných portrétů více! Za jeho nové uveřejnění jsme zavázáni díky přeochoťnému původci tohoto obrazu J. Mg. Maxu Švabinskému.

Padesát let katedrového socialismu v Německu. 6. října t. r. slavil »Verein für Socialpolitik« své padesátiletí na sjezdě v Eisenachu. Tam před padesáti lety sešli se přední myslitelé národohospodářství v Německu, sezvaní manifestem G. Schmollera, tehdy profesora v Halle. Sjezd jejich nebyl náhodný, nýbrž byl vyvolán potřebami doby. V Německu tehdy dospěla vrcholu myšlenka hospodářského liberalismu, založeného Adamem Smithem a vyvrcholivšího Stuartem Millem v Anglii, v Německu nazývaného »Manchesterthum« — manchestrianismem. Hospodářská tato soustava nebyla v podstatě ničím, než vyvrcholením volnosti individua na poli politickém a hospodářském, když už renaissancí a reformací svobody nabyta byla na poli duchovním a náboženském. Přívrženci tohoté směru v Německu hlásali provedení zásady »laissez faire« do důsledků, čímž stávali se vyznavači onoho ad absurdum přivedeného individualismu hospodářského, o němž nesnilo se nikterak A. Smithovi. Tehdy vystupují universitní učitelé národního hospodářství v Německu a staví se na stanovisko rozhodně opačné, pro něž od německých manchestrovců dostalo se jim posměšného názvu »kathedrových socialistů«, ježž titi převzali bez urážky za svůj. Kongres eisenachský dal hnutí pevný podklad, jenž doplněn roku příštího založením »Spolku pro sociální politiku«. Přívrženci jeho zahájili mo-

hutnou činnost praktickou i teoretickou. Majíce styky s Bismarkem, dovedli působiti na sociální zákonodárství německé, jež bylo Bismarkem skutečně vzorně provedeno. Ale i v teorii překonali liberalismus, davše svému směru — státnímu socialismu — filosofický podklad, jež zvolil už jich předchůdce Lassalle. Jim není stát jako liberálům jen organizací moci k zajištění právního řádu, jenž stráží zachování uzavřených smluv, trestá jich porušení, zkrátka odstraňuje překážky jsoucí v cestě zájmům jedinců. »Pro státní socialisty existuje naopak mezi jedinci a třídami jednoho národa mnohem hlubší mravní solidarita než pouhá hospodářská: solidarita, jež je výsledkem společné mluvy, mravů a politického zřízení. Stát je orgánem této mravní solidarity a z tohoto důvodu nemá práva zůstatí lhotejným k materiální bídě jedné části národa.« (Gide-Rist.) Na tyto základy postavili se všichni katedroví socialisté a v dílech svých jim dali tento výraz. Vynikli z nich hlavně: Gustav Schmoller (jeho zákem byl náš Dr. Kaizl) a Adolf Wagner. Letošního sjezdu měli se zúčastniti i dva účastníci prvé schůzky, profesor Lujo Brentano a G. F. Knapp. — Svými národohospodářskými znalostmi prospěli jak hnutí sociálně-demokratickému a odborovému v Německu, tak i nemalou zásluhu mají na mohutném vývoji hospodářském moderního Německa, jehož sociální otázku pomáhali obětavě řešit.

V. V.

LITERATURA.

Obecní zřízení upravené podle pozdějších zákonů. — Druhé vydání. — Upravil JUDr. Otakar Klapka. — Nákladem Svazu českých okresů. — Knihovna Svazu čes. okr., svazek 17. — 8°. — Stran 213. — Kč 25.

Opět máme čest referovati o textovém vydání, dokonce v krátké době druhém vydání, obecního zřízení. Praxe nutně vyžaduje platných textů v oboru obecního práva. Obecní zřízení bylo v poslední době republikánskými zákony velice a důkladně změněno: vyžadovaly toho je d n a k změněné mocenské poměry ve státě, jež demokratické zřízení provedly důsledně i u bezprostředního svazku správního, obce, je d n a k finanční rozvrat vlivem poválečných poměrů způsobil i potřebu a nutnost změny a úpravy finančních norem obecních. Zákonně předpisy nové hlavně v těchto směrech zrušily a derogovaly, jinde doplnily celou řadu ustanovení obecního zřízení a zákonů je doplňujících, činíce látku tuto nejasnou a nepřehlednou. Praxe ale potřebuje normy jasné a prakticky seřazené. Shora zmíněnou demokratisací obcí dostali se do správy jich lidé namnoze málo ve vedení obcí zapracovaní, kteří nyní rádi by se seznámili s předpisy, jimiž jejich úřadování jest upraveno. Účelům těm hová dílo Klapkovo velice dobře, ba odvažil bych se říci, že jest jedním z nejlepších jež vyšly po Obecním zřízení Říhově. Klapka, vydávaje dílo pro praxi v obcích, zpracovává ovšem pouze obecní zřízení v Čechách platné (zák. ze dne 16. dubna 1864, č. 7 z. z.) a doplňuje je na příslušných místech (a to pokládám za velkou výhodu) normami novými, neuváděje předpisů zrušených. Stejným způsobem byla »opracována« i novella finanční (zák. z 12. srpna 1921, č. 329 Sb. z. a n.) i prováděcí nařízení k ní. Dílu vytkl bych jen několik nedopatření. Pro jasnost mohl autor beze všeho název »místodržitelství« nahraditi »zemskou správou politickou« (§§ 2, 3, 4 atd. ob. zř.), stejně jako všude, kde se mluví o »sněmu«, a »usnesení sněmu«, a »zákonu zemském« mohl, ba měl, vzhledem k zákonu z 9. dubna 1920, č. 280 Sbz. a n., uvésti »vláda, usnesení vlády«. Mám dojem také, že úplnost díla utrpěla vynecháním obecního řádu pro Prahu (ze dne 27. dubna 1850, čís. 85 z. z.) a zákony jej doplňujícími, stejně jako postrádám v obecním řádu obcí a zákon o právu domovském s novellou. Zdá se mi, že by vpuštěním zákona branného, jistě pro obce důležitého, ale pro cíl Klapkův v jeho pěkném díle stanovený, jistě přebytného, místo v knize se bylo ušetřilo. Doporučoval bych také, aby pro přehled uveden byl